

3/2010

Prospäkkäri

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry:n jäsenlehti

RETKI

RETKEILY • MATKAILU • VARUSTEET

**Tutustu nyt
19,90/4 numeroa**
(norm. 32,40 €)

p. 044 733 0022
tilaajapalvelu@retkilehti.fi

Lehti ilmestyy 10 kertaa vuodessa. Kestotilaus laskutetaan kuuden kuukauden jaksoissa. Tilausjakson hinta on 42 €.

KANSIKUVA: Linnea Telilä ja nimeään kantava Lemmenjoen 133,3-grammainen. Kuva: Mika Telilä.

Tässä numerossa:

4 - 5	Pääkirjoitukset
6 - 8	Hippujen kymppikerhoon: Linnea 133,3
9	Liiton uudistuneet Pikkujoulut 2010 vietetään Levillä
10- 11	Kovakantista aikalaiskuvaa Lemmenjoelta
12 - 15	Kyllä Tsekki on hieno maa
16 - 19	Nallukka, kultarikas paleoplaseri
20 - 21	Aurigratia; Kulta-city
22 - 23	Kultaristeily tammikuussa 2011
24 - 26	Toiminnanjohtajan kesäisiä mietteitä
26 -31	Liiton valokuvauskilpailujulistus, otto 4.
32 - 33	Prrrk... Kullankaivajan kannanotto kaivostoimintaan
34 - 36	Näin puhui Johan "Prokuristi" Grönlund
38 - 40	Korundien etsiminen ja löytäminen on lapsellisen helppoa
41	Merkkipäivät

Prospäkkärin aineisto on tekijänoikeuslain suojaama ja julkaistujen artikkelien ja kuvien osittainenkin lainaaminen tai kopiointi täten kielletään.

Prospäkkäri

Lapin Kullankaivajain
Liitto Ry:n jäsenlehti

34. vuosikerta
Ilmestyy 4 kertaa vuodessa

Vastaava päätoimittaja:
Kai J Rantanen

Toimitus:
PL 86, 99871 Inari

Ilmoitushinnat:
1/1 s. 312 € (2. kansi)
1/1 s. 240 €
1/2 s. 162 €
1/3 s. 108 €
1/4 s. 84 €

Graafinen suunnittelu ja taitto:
Liisa Hertell, LH Viestintä

Paino:
Tammerprint Oy, Tampere

Hallitus

Puheenjohtaja:
Jouko Korhonen
Haukiputaantie 752
90910 Kontio
jouko.korhonen@kultaviiste.inet.fi
p. 040 344 2200 (klo 17 jälkeen)

Varapuheenjohtaja:
Mika Telilä
Torisevantie 55
37310 Tottijärvi
p. 0400 631 196,
fax: (03) 5128 127
mika.telila@kolumbus.fi

Sihteeri: Kai J Rantanen
PL 57, 99871 Inari
p. 040 7746 773
mullin.mallin@gmail.com

Jukka Kela
Pehkoskuru, 99885 Lemmenjoki

Esko Orava
Mellantie 14, 97220 Sinettä

Hannu Viranto
Eteläranta 42, 96300 Rovaniemi

Jouni Patokallio
Sylvantie 4, 99800 Ivalo
p. 040 715 4031

PANKKITILIT:
Jäsenmaksut vain tälle tilille:
Nordea 217738-4977
Muut maksut:
Nordea 120130-103183

JÄSENASIAT

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry, PL 86, 99871 Inari
puh. 0400 836 500
s-posti: info@kullankaivajat.fi
kotisivut: www.kullankaivajat.fi

Mullis', päätoimittaja

Karkkikaupan ikkunassa

Päättös ammattimaisen kullankaivun häättämisestä Lemmenjoelta lienee tehty jo parikymmentä vuotta sitten. Oikeudenmukaista se ei miltään kantilta katsoen voi olla, mutta prosessi on valaissut poliittisen päätöksenteon mekanisme meille.

Aika viimeisistä 1990-luvun vaihteen KHO:n ja KO:n selkeistä päätöksistä kullankaivun oikeutuksesta nyt saatuihin valiokuntalausumiin on käytetty kosmeettiseen kikkailuun ja mielikuva-markkinointiin, joka on ollut laintulkitsijan ja -hahmottelijan puolelta aikamoista tajunnanviratekniiikkaa.

Tiedättekö, I have a dream. Siinä unessa kolme tyttöä on päässyt karkkikauppaan isin lompakko pienissä kätösissä. Pienissä käsissä, joilla ne on poimineet viikonloppuna valkovuokkoja.

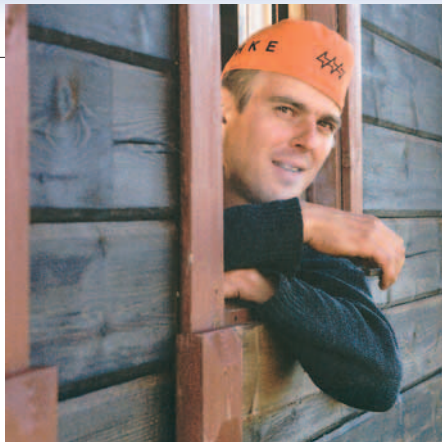
Ne on ollu ihan pikkutyttöinä karkkikaupassa, ja silloin isot tuhmat pojat on nauraneet niille, ja ne ei ole saanutkaan yhtään karkkeja, vaikkaniillä on ollut omat viikkorahat mukana.

Nyt ne ei enää pelkää ihan yhtään. Nyt niillä on kaverit mukana, ja niille on annettu isin lompakko, ja sanottu että ne saa ostaa karkkikaupasta ihan mitä ne haluu.

Ja pikkutyttö joka on niillä käsillä, jotka puristaa isin lompakkoa niin tiukasti että tuntuu että se ei aikoisi ikinä enää löysätä otettaan siitä lompakosta, poiminut viikonloppuna valkovuokkoja - niin se pikkutyttö tietää tällä kertaa mitä se haluaa. Eikä tällä kertaa tule yksikään niistä tuhmista pojista nauramaan sille ja sanomaan ettei sen viikkorahat riitä karkkeihin.

Nyt niille on kerrottu että isin lompakossa kyllä riittää rahaa, ja niitten parhaat kaveritkin saa ostaa itselleen ihan mitä ne vaan haluaa.

Ja tytöt kanssa ostavatkin. Ne haluaa ton, ja ton, ja ton. Ja ton ja sit vielä ton. Ja sit, jos vaikkani ei päästäiskään toista kertaa isin lompakko kädessä karkkikauppaan, niin kannattaa ihan

varoiksi tahtoo vielä tota ja tota.

Ja se karkkikaupan myyjä – se on semmonen melkee niinku ihku bestis, ku se ymmärtää heti tosi hyvin että nää tytöt on ihan oikeesti ansainnu saaha ne karkit – hymyilee tytöille ja sanoo, että se ei ota ees ihan täyttää hintaa niistä karkeista. Ja se kertoo että se ei sitte myy niille isoille tuhmille pojille enää yhtää karkkiä, ku ne on syöny jo niin paljo liikaa karkkiä, että niillä on jo ihan risat hampaat, ja rupia päässä, ja ne on syöny niin epäterveellisesti että niitten mahatkin on täynnä limaa ja ihan varmasti kohta puhkeaa, ni sen karkkikaupan myyjän ei tarte niille enää myydä yhtään karkkiä.

Ja karkkikaupan ihan oikee omistajakin, semmonen kiltin näkönen vanha setä, sanoo että ihan hirveetä jos niillä pojilla kerran on jo ihan risat hampaat ja rupia päässä, ja eikö sille voi mitään tehdä että niitten mahatkin puhkeaa.

Ja sit ne pikkutyöt niitten kavereittesa kansa ei malta kyl ihan kotia asti oottaa, kun ne alkaa syömää niitä karkkeja, ku ne oli joutunut olemaan niin kauan ilman karkkiä.

Ja kaikki muutkin, joille ne kertoo on ihan oikeesti kauhuissaan, että miten niillä pojilla voikin olla niin risat hampaat ja rupia päässä. Että voi sissus sentään, mitä siitakin tulee jos niitten rapavattatkin vielä puhkeaa – ja ettei vain olis vähän jo puhjennutkin.

Että niille ei kyllä sitten enää yhtään karkkiä.

Ja ne tytöt on niin Y-L-P-E-E-T. Ylpeet. Joo, niin ne on.

Perustuslaillinen näkemys

Kaivoslain uudistus on edennyt byrokratian portaissa. Kallankaivajien oljenkorteenakin mainostettu perustuslakivaliokunta on antanut lausuntonsa talousvaliokunnan mietintöä varten. Kallankaivajana tiivistän lausunnon siten että Lemmenjoen koneellinen kallankaivu, ja sen mukana kaikki kaivospiirit, tullaan lakkauttamaan korvauksetta. Siirtymäaika voi valiokunnan mielestä olla pidempikin kuin 8 vuotta. Valiokunnan näkemyksen mukaan siis riittävän pitkä siirtymä itsessään riittää korvaukseksi.

Tämä on monille meistä pettymys. Puolueettomat sivustaseuraajat näkevät asian kallankaivajien voittona. Miten tästä eteenpäin, pohdii moni kaivaja. Itse laki etenee nyt talousvaliokunnassa. LKL:n edustaja on jo valiokunnan kuultavana vieraillut. Mietinnön valmistuttua asia palautuu eduskunnan käsiteltäväksi, joka vahvistanee lain ennen huhtikuun vaaleja. Laki on tarkoitus saattaa voimaan 1.7.2011.

Olimme panostaneet paljon perustuslakivaliokuntaa ajatellen. Käyttämämme juristin lausunto sai huomiota matkan varrella ja perustuslakivaliokunnan lausunnosta on luettavissa että se todellakin huomioitiin asian käsittelyssä.

PeVL:n puheenjohtaja **Kimmo Sasi** kirjoitti muuan toisen asian yhteydessä valiokunnan työstä näin: ”Useimmiten vastakkain ovat omaisuudensuoja ja ympäristönsuojelu. Perustuslakivaliokunnalla on pitkä tulkintatraditio ratkaisuisaan. Yhteiskunnan muutosten takia tarvitaan poliittista arviota siihen, mihin suuntaan mennään, mitä oikeuksia vahvistetaan.”

Tuolla tiivistyksellä Sasi potkaisee pötkän vahvan kaivoslain taustalta ja siihen nojannut kallankaivaja lentää turvalleen. Yhteiskunta on todellakin muuttunut niin, että ympäristösuojelun nimissä voidaan laillinen elinkeino lakkauttaa poliittiseen arvioon perustuen. Ja ihan pyytämättä Sasi jatkaa:

”Lisäksi Suomen kansalainen voi viedä asiansa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimeen. Se voisi tulkita, että perustuslakivaliokunnan ratkaisu ei turvaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen takaamia perusoikeuksia. Yhtään tällaista tapausta ei kuitenkaan ole, koska aina tehdessään ratkaisuja perustuslakivaliokunta käy huolellisesti lävitse ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön.”

Näin saimme siis jätit hattuun jo ennen kuin pääsimme lähtöruudusta mihinkään. LKL:n hallitus ja edunvalvonta pohtii siitä huolimatta edelleen kaikkia vaihtoehtoja.

Jäämme mielenkiinnolla seuraamaan kaivoslain jatkokäsittelyä ja pitäisihän se kaivosasetuskin tulla julki lähiaikoina. Näin vaalien alla on meillä jokaisella vielä erityisen otollinen hetki vaikuttaa oman seutunsa kansanedustajiin. TV:n ajankohtaisohjelmatkin varmasti asiaan puuttuvat, tulihan siitä jo esimakua **Pekka Perän** esiintymisessä.

Hauskaa pikkujoulua kaikille, Jokke

*Linnea ja
Linnea.*

HIPPUJEN KYMPPIKERHOON

Linnea 133,3

- Kaivajat: **Risto** ja **Mika Telilä**
- Löytöaika: 15.6.2010 n. klo 21:00
- Löytöpaikka: Ensi kesänä kuusikymmentävuotissyntymäpäiviään viettävä (30.6. 1951), vanhin Lemmenjoen voimassa olevista kaivospiireistä, Hepo-Oja 854/1a

Iltakahdeksan jälkeen rummun kolina taukosi päivän rännitystöiden tultua tehdyksi. Hetkellisesti työt lopetettaessa tuleva kiertovesialtaiden pinnan nousu pumpattiin ympäristöluvankin edellyttämien pintamaakasojen taakse. Pumpkaus työvaiheineen ottaa ajallisesti vartista puoleen tuntiin ja ylikin. Risto suuntasi kulkunsa ylävirtaan kämpäleen eväiden vaihtoon. Ajattelin käydä vielä ronkkaisemassa ränniä, kun vesikin oli rihoista ehtinyt valua pois. Ruotsalaisen autotarvikeketjun halvalla rengasraudalla, mut-

ta uudessa käyttötarkoituksessaan pätevyityneellä työkalulla vetäisin ensimmäistä rihlaa auki. Ja heti ilta-auringossa välähti.

Sitä aina kysytään, että miltä se tuntuu. Suomalaisen miehen on vaikea puhua tunteistaan, mutta ensimmäinen toive sen sekunnin murto-osan aikana, kun käsi laskeutuu poimimaan muun soran seasta näkyvää hipun kulmaa, on että ole iso. Ja näin nyt oli. Löytötilanne nostaa pulssin vähintäänkin samalle tasolle kuin nousu Hengenahdistuksenmäkeä kolmenkymmenen kilon rinka selässä. Lisäksi ainakin hetkellisesti kultakimpale heikentää ajattelukykyä. Kuten esimerkiksi se, että olen vuosia kantanut työtakkini taskussa digikameraa ikuisaakseni ison hipun rännissä ennen kuin kukaan elävä olento on siihen koskenut. Kameran olemassaolon muistin vasta ollessani matkalla kämpille.

Linnea, Risto, Linnea, Ukko ja Mika. Kaivospiiri Hepo-Oja, Miessi. Kultaa since 1951.

Toinen esimerkki primitiivisestä käyttäytymisestä on se, että käteni tavattua hipun ja kämmenvaa'an punnittua sen painavaksi, pääni pyöri ympäriinsä katseen haravoidessa ympäristöä, ettei kukaan ulkopuolinen vaan näkisi mitä tapahtuu. Ikään kuin joku veisi hipun, ennen kuin se on kunnolla löytynytäkään. Huvittavaa siksikin, että sisällä palaa halu huutaa koko maailmalle löydöstä. Alle tunnin sisällä tästä hippu jo kiersi kädestä käteen.

Rengasrauta – kelpo työkalu

Palatakseni rengasrautaan, jolla rihloja pehmitettäessä on tehty hulppea määrä löytöjä kultahipuista korundeihin. Edellissyksynä ministeri **Mauri Pekkarisen** vierailun yhteydessä oli tuotantolaitoksemme esittely. Varttitunnin rännityksen jälkeen Isä-Riston sammuttellessa tehdasta, nousin koneesta mennäkseni rännille, mihin leegio olikin ko-

koontumassa. Rännissä ylinnä on ns. juorurihla, joka vastaa lapiomiehen ruohomattoa ennen rihloja. Siitä näkee heti katseella, onko alkuainetta vai ei. Metallia näkyi, toki ennen näytöstä oli pesuun kaivettu ja rännitetty jo päiviä.

Vetäessäni tällä, jo kohta kuuluisalla rengasraudalla ylintä rihlaa auki, piskuinen kullankeltainen kimallus käväisi hautautuen uudelleen ympäröivään soraan. Vieressäni seissyt ministeri tempaisi rengasraudan kädestäni ja kaivoi hipun esiin. Oikeassa paikassa oikeaan aikaan ollut **Aki Karvonen** sai hyviä ja arvokkaita kuvia Maurista rengasraudan ja hipun kanssa. Hippu arvioitiin paikalla olleiden kaivajien toimesta noin viisigrammaiseksi, mikä sittemmin tuplaantui punnituksessa ministeriä kuljettaneen kopterin äänen jo häivytyttyä tuntureiden taakse. Kaivajilla oli ajatuksena liiton toimittamana lahjoittaa tämä hippu valokuvan

kera ministerille. Maailmanmarkkinahinnalla laskettuna olisi hipun arvo ollut alle 300 euroa, eikä sittemmin olisi kaivajia tai liittoa voitu syyttää lahjuksen antamisesta, eikä ministerinkään olisi tarvinnut selitellä saamaansa lahjaa kuten vaalirahoituksen taukukauppoja.

Ministerivierailun jälkeinen idea hippulahjaan tuli, koska rännillä koettu oli selvästi ministerille ollut jotain uutta ja erikoista. Ja olihan meillä hippu, valokuva sekä lupaus huomattavasti pidemmästä siirtymäajasta. Pihlajamäessä palaveria pitäessämme ministeri totesi, että siirtymäaikana kaksitoista vuotta olisi helppo toteuttaa ”ikään kuin jo varma”, mutta kahdeksantoista vuoden siirtymä vaatii – ministeri oikein pyysi anteeksi voimakasta ilmaisuaan – huoraamista vihreiden kanssa, eli jotain on myytävä tilalle.

Hallituksen annettua esityksensä uudeksi kaivoslaiksi, tajusimme jälleen ne poliitikojen katteettomat lupaukset. Hampaaton mummokin olisi huorannut paremmin. Meidät myytiin risupakettien ja ydinvoimalapäätösten alttarille. Hippu ja kehystetty valokuvataulu unohtui antaa ministerille. Sen sijaan lain esittelyssä (linkki liiton kotisivuilla) ministerin rasismi valitsemaani työtapaa kohtaan poiki kantelun oikeuskanslerille syrinästä. Se rengasraudasta.

Linnea – esikoistyttären mukaan

Takaisin isomushippuun. Seurasi ensi punnitus ns. märkänä, johon viidenkymmenen gramman digivaaka ei riittänyt, vaan tarvittiin viidensadan gramman digivaaka. Odotan päivää, jolloin asteikko loppuu myös viimeksi mainitusta. Isomuksilla on ikävä tapa laihduttaa ensimmäisen vuorokauden aikana painostaan grammanosista grammaankin asti, laihduttajasta riippuen. *Linnea* laihtui puoli grammaa. Selvää kuitenkin oli, että huomenna olisi hippujuhlat, joissa ei kaloreista pihisteltäisi.

Rientäessäni Riston luo yläkämpälle, löysin Miessin **Pekat, Turkan** ja **Itkosen Piipa**-vaimoineen lähenevää keskiyön aurinkoa palvomasta, vihjaisin heille, että kannattaisi poiketa kylässä. Ottivat heti vihjeestä vaarin. Ehdin ensiksi ja löin Riston pöydälle Kenian Kane pullon, joka on muodostunut traditioksi äitini **Marjut Telilän** varttikiloisen löydöstä lähtien. Riston suu meni mesingille, luullen hipun olevan Lemmenjoen suurin, koska Kane oli pöydässä. Lievä pettymyksensä meni ohi, kun selitin, että siksi pullo kun minulle hippu on isoin, enkä ollut hänen laillaan tottunut kunnon kimpaileisiin.

Hipun kiertäessä kädestä käteen sateli erinäisiä nimiehdotuksia, kuten Virkamiehen peräpukamat tai Tappi kaivoslakityöryhmän... (sana sensuroitu perhelehden korkean moraalisen ilmaisullisen minimitason saavuttamiseksi). Emme halunneet pilata upeata hippua politikoinnilla, vaan lopulta esikoistyttäreni (1.) syntymäpäivä (03.03.03) johdannaisesta 133,3 g hippu nimettiin *Linneaksi*.

Hipuista ja politikoinnista vielä sen verran, että stasi-taustastaan tunnettu kansanedustaja **Tiusanen** yhä kantaa kaunaa vuosien takaisesta munauksestaan, jossa tietämättömyyttään arvosteli valheellisesti Lemmenjoen kaivua. Silloin ympäristövaliokunta sanoutui irti silloisen puheenjohtajansa yksityisistä mielipiteistä, mutta poliittinen muisti on pitkä. Tiusanen harmittelee nykyisin lehdissä sitä, kun Lapista löytyvät hipput saavat kohtuutonta julkisuutta ja esittää, että kaivospiirien tulisi loppua aiemmin kuin neljässä vuodessa. Tämänkin löydön myötä, paheni migreeni Tiusasen, ollen hippu kiva kiusa sen.

**Kullankaivaja
Mika Telilä
Lemmenjoki**

Kullan- ja lurexinkimalteinen
viikonloppu Levillä 3.–5.12.2010

Tervetuloa viihtymään Lapin Kullankaivajain Liiton uudistuneisiin Kultamiesten ja -frouvien Pikkujouluihin naapurikairaamaan Leville!

OHJELMASSA

- * Kaivosekskursio Agnico Eagle Mines'in kultakaivokselle Suurikuusikkoon perjantaina 3.12.
- * Kunnan väen Pikkujoulubuffet Hotelli Sirkantähdessä Levillä lauantaina 4.12. alkaen kello 20:00

Pikkujoulubuffet 32 euroa / tonttu.
4–14-vuotialta pikkutontuilta 16 euroa.

Hotelli Sirkantähdän Pikkujoulutarjous LKL:n jäsenille 3.12.–5.12. tai 4.12.–6.12.2010

(hintaan sisältyy majoitus saunallisissa hotellihuoneissa, aamiaiset ja Pikkujoulubuffet):

Hinta / 2 vrk:

179 €/1 hlö, hotellihuone tai LeviStar 20,5 m²
208 €/2 hlöä, hotellihuone tai LeviStar 20,5 m²
238 €/2 hlöä, parvellinen LeviStar 27 m² huone, max. 4 hlöä
300 €/2 hlöä, parvellinen Tähtipuiston 48 m² lomahuoneisto, max 4 hlöä
340 €/2 hlöä, kahden makuuhuoneen LeviStar lomahuoneisto, max 4 hlöä
79 €/ aikuinen lisävuoteessa
38,50 €/ lapsi lisävuoteessa (4–14 v.)

- * Sitovat majoitus- ja Pikkujoulubuffet-varaukset 24.11.2010 mennessä suoraan Hotelli Sirkantähteen. Puh: 016 323 5522 tai sähköposti: marjo.vaarala@laplandhotels.com
- * Huom! Kaivosekskursion ohjelma tarkentuu myöhemmin. Kaivosekskursion ilmoittautumiset LKL:n toimistolle: puh: 0400 836 500 tai info@kullankaivajat.fi
- * ps. Lisäksi omien mieltymysten mukaisesti 'Siberian Open Bowling Revanche', kuviokel-luntaa kylpylässä tai mutkat suoriksi mäessä.

Kovakantista aikalaiskuvaa Lemmenjoelta

Lemmenjoen kullankaivajista valmistuu loppuvuodesta 2011 uusi kuva- ja tarinateos "Onnen hippuja". Vahvasti valokuvapainotteisen teoksen kustantaa Kustannusosakeyhtiö Paasilinna oy. Kirjan koostavat toimittaja Seppo Kummala ja valokuvaaja Ilkka Ärrälä.

Roin 200-sivuisella, kauniilla teoksella Kummala ja Ärrälä haluavat luoda aikalaiskuvan Lemmenjoen kullankaivajista 2010-luvulla. Ääneen pääsevät ennen kaikkea konekaivajat, mutta myös lapiokaivajat ja heidän läheisensä.

– Kesän 2010 viikon mittainen tutustumisretki vahvasti ajatuksiamme. Tämä kirja täytyy tehdä, näillä ihmisillä on tarinoita, jotka ansaitsevat tulla dokumentoitua, kerrottua suuremmalle yleisölle, Seppo Kummala sanoo.

Ilkka Ärrälä kävi kuvaamassa kaivajien ruskatunnelmia myös syyskuussa 2010. Parivaljakko käy vielä sydäntalvella tutustumassa Lemmenjoen talviasumiseen ja

katsomassa kuinka kelkkakaravaanit toimittavat tavaraa kaivajien kesätarpeiksi.

– Kesällä 2011 koostamme pääosan kirjasta. Saavumme Lemmenjoelle juhannuksen jälkeen seurataksemme työskentelyä kolmen viikon ajan. Tämän jälkeen seuloimme kertyneet tarinat ja poimimme hiput kirjaksi, Kummala sanoo.

Ilkka Ärrälä, mies muun muassa Koteja Fiskarsissa -kirjan takaa, paitsi valokuvaa, myös kuvatoimittaa ja reproaa teoksen. Ulkoasusta vastaa graafikko **Anu Törmä**, Törmä-Ärrälä oy:stä.

– Kuvat ja artikkelit kertovat tositarinaa Lemmenjoelta. Pyrkimyksemme on tuottaa mahdollisimman autenttinen aikalaiskuva kullankaivun tästä päivästä, Kummala tiivistää projektin.

Seppo Kummala (toimitus) ja Ilkka Ärrälä (valokuvat): "Onnen hippuja", kaunis kuva- ja tarinateos Lemmenjoelta ilmestyy syksyllä 2011, noin 200 sivua, kovakantinen kirja julkaistaan myös englanninkielisenä, teoksen kustantaa Kustannusosakeyhtiö Paasilinna (www.paasilinna.fi)

LISÄTIETOJA:

Ilkka Ärrälä, puh. 0400 944 956
ilkka@torma-arrala.fi

Seppo Kummala, puh. 050 444 0047
seppo.kummala@dnainternet.net

Kyllä Tsekki on hieno maa

Yhden jos toisenkin suomalaisen silmäkulma kostui Maamme-laulun kajahtaessa palkintojen jaossa kullanhuuhdonnan MM-kisoissa Tsekin Zlate Horyssa. Elokuun kuuman auringon alla sinivalkoinen kansallislaulu soi peräti viisi kertaa miesten-, naisten-, veteraani- ja perinnesarjan sekä 5-hengen joukkuekilpailun voiton merkiksi.

Kisojen kuninkaaksi kruunattiin loviisalainen, Pahaojan latvoilla kaivava **Antti Seppälä**, joka teki hattutempun – ja enemmänkin – voittamalla miehet MM-kisojen parhaalla ajalla kautta aikojen 1.10. Veteraanisarjan voittoon vaadittiin 10 sekuntia enemmän ja kultaa tuli myös 5-hengen joukkueesta. Parhaiden Parhaana hän tuuletettiin viimeisen sarjan voittajana, johon ke-

rättiin kilpailujen kaikkien sarjojen kolme parasta.

Vaikka Antti menestymiseen on tottunutkin, eikä ollut edes ensimmäistä kertaa MM-kultamitalipallilla, niin pienoinen epäusko paistoi hänenkin silmistään, kun paljastui onnistumisen täydellinen laajuus. Sanatkin taisivat olla hakusassa siinä vaiheessa, kun kommentit rajoittuivat yksisanaisiin ”Uskomatonta” lausahduksiin.

Naisten sarjan voittoon nousi ajalla 1.14 jo 19 vuotta sitä korkeinta sijoitusta halajanut ja jahdannut kiiminkiläinen **Pirjo Muotkajärvi**, jonka kesäkotona – ja työ – on Lemmenjoen Jäkälä-äytsillä. ”Enää ei tarvinnut mennä kisojen jälkeen vaskoolin kanssa saunan lauteille miettimään millä ilveellä se voitto irtoaisi. Hienoista hienoin päivä – kyllä Tsekki on hieno maa”, tiivistä tuore maailmanmestari tuntojaan.

Toiseksi tullut ivalolainen **Minna Patakallio** todisti monipuolisuutensa jälleen kerran hankkimalla saman sijoituksen myös perinnevaskoolikilpailussa, jossa puolestaan torniolainen **Veikko Keränen** otti kisojen kultamitalinsa – ja miehissä hopeamitalin.

Oli ilo nähdä myös ensikertalaisia MM-mitalisteja yksilösarjoissa kuten kauhajokinen **Pentti Hongisto**, joensuulainen **Mikko Pihlman** ja muutama muu joukkuekilpailusta.

Yksi erikoisimmista ja jännittävimmistä hupisarjoista oli illan pimeydessä käyty soih-

tuvaskaus, jossa kilpailtiin pareittain toisen näyttäessä soihdulla valoa toisen vaskatessa, ja sitten vaihdettiin paikkoja. Italialainen kilpailija – palomies ammatiltaan – totesi yksiselitteisesti ”Katastrrrroof”, kun katseli näkymää kilpailupaikalle. Palaneilta hiuksilta ja parroilta kuitenkin säästyyttiin ja siitäkin sarjasta saatiin kolmoisvoitto Suomeen.

Taakse jäänyttä elämää on siis viime vuoden romahtaminen Italian MM-kisoissa, joissa mitalit menivät pääosin pienille kilpailumaille kuten Saksa ja Itävalta. Nyt muuten paljastui, että jälkimmäisten vaskoolit on tehty suomalaisesta puusta.

Järjestelyt ruletti

Tsekkiläiset todistivat jo yksitoista vuotta sitten kykynsä järjestää huippuluokan kilpailut isännöidessään ensi kerran MM-taistoja. Nyt he pistivät vieläkin paremmaksi tilaamalla ja saamalla paisteisia päiviä – edel-

Pohjoista naisenergiaa! Maailmanmestari Pirjo Muotkajärvi (keskellä) ja tupla-kakkosen Tse-keissä vaskannut Minna Patokallio (vas.).

Suomalaisilla oli jälleen isoimmat liput.

lisellä kerralla satoi lähes kaatamalla koko viikon ja kisapaikka oli yhtä mutavelliä. Zlate Hory sijaitsee vuoristossa lähellä Puolan rajaa. Se ei ole kovin kaukana suurista tulva-alueista, jotka olivat kesän mittaan vaatineet ihmishenkiäkin. Pari päivää ennen kilpailujen alkua alueella oli riehunut lyhytaikainen, mutta voimakas trombi, joka oli kat-

kaissut sähköt isolta alueelta ja pistänyt matalaksi kaiken irtaimiston kisapaikaltakin. Mutta sääolosuhteet kääntyivät ihanteelliseksi koko kisojen ajaksi – tosin olihan siellä liian kuumaa, jos hakemalla haetaan jotain negatiivista sanottavaa.

Nykyinen kilpailualue oli rakennettu pysyväksi jo useita vuosia aikaisemmin ja oli viehättävä ja perin toimiva. Se sijaitsee metsässä muutamien kilometrien päässä lähimmästä kylästä, josta löytyy hotellitasonmaajoitusta. Kävelyetäisyydellä kilpailupaikalta on hyvät mukavuudet omaava alue teltoille ja asuntovaunuille. Kilpailupaikalla oli runsaasti ruoka- ja juomateltoja, samoin kuin lukuisia myyntikojuja – ja kyllä, olut oli hyvää ja halpaa. Ruokapuoli keskittyi lähinnä grillattuihin pihveihin, makkaroihin ja siipikarjaan. Kasvissyöjät sen sijaan olivat hieman helisemässä.

Itse kilpailut menivät kokonaisuudessaan mallikkaasti ja aikataulussa. Kilpailijoita oli jälleen lähes kahdestakymmenestä maasta ja tunnelma aivan huikea. Eteläafrikkalaisten tuomat Vuvuzela-torvet olivat näidenkin kisojen hitti – mutta suomalaisilla oli jälleen isoin lippu mukanaan.

Eväjärvi voitti EM-kisaisännöiden

Maailman kullanhuhdontaliitto (WGA) päätti vuosikokouksessaan myöntää kullanhuhdonnan Euroopan mestaruuskilpailut Suomeen, Eväjärvelle 2012, kun MM-kisat ovat Etelä-Afrikassa. Vastaehdokkaana oli Espanjan Navelgas, joka kuitenkin joutui taipumaan äänin 37–20. Kullanhuhdonnan MM-kilpailut myönnettiin Biellaan, Italiaan vuonna 2013.

Kokouksessa päätettiin myös hyväksyä kahden-, kolmen- ja viidenhengen joukkuekilpailut sekä perinnevaskoolisarjat virallisiksi. Ne ovat aikaisemmin olleet epävirallisia.

sia ja näiden päätösten myötä MM-kilpailuissa ei ole enää epävirallisia sarjoja ollenkaan vaan viralliset sarjat, jotka täytyy järjestää virallisilla säännöillä kaikissa kilpailuissa sekä järjestäjien päättämät hupisarjat.

Uuden päätöksen mukaisesti perinnevaskeilutyypin saavat päättää järjestäjät itsenäisesti, mutta WGAN hallituksen tulee hyväksyä vaskooli. Estwing 14” ja Tsekeissä käytetty batea on jo hyväksytty. Puola ilmoitti käyttävänsä ensi vuonna bateaa. Heillä on myös tarkoitus järjestää sarja, johon kutsutaan kaikki naisten- ja miestensarjojen maailmanmestarit kautta aikojen.

Suomen kilpailut

Suomessa järjestettiin perinteisesti parisenkymmentä kilpailua vuoden mittaan, kesä-

kaudella lähes joka viikonloppu. Lisäksi suomalaiset matkasivat useisiin kisoihin Ruotsiin. Tankavaarassa ratkottiin jälleen Suomenmestaruusmitalit, jotka menivät virallisissa sarjoissa **Jouko Korhoselle**, **Piia Turuselle** (os. Keränen), Veikko Keräselle ja **Jon Rossille**.

Ainakin yhdet uudet kisat löysivät paikansa Kutturan Kioskilla. Ajatuksena lieene ollutkin ”jos kilpailijat eivät tule kilpailujen luo, niin viedään kilpailut kilpailijoiden luo”. Tässä onnistuttiin hyvin, koska useita uusia kilpailijoita lähivaltauksilta aloitti kilpailu-uransa sieltä. Tämä onkin tervetullutta, sillä väheneville kilpailijamäärille tulisi keksiä uusia lääkkeitä. Kullanhuuhdonta on niin hieno urheilulaji, että soisi sen harrastajamäärän nousevan ja yhä uusien ihmisten löytävän tiensä kilpailujen pariin.

Pirjo Muotkajärvi

Hongiston Pena hurrauttaa Suomen suvereenia joukkuetta Tsekkien Zlate Horyssa.

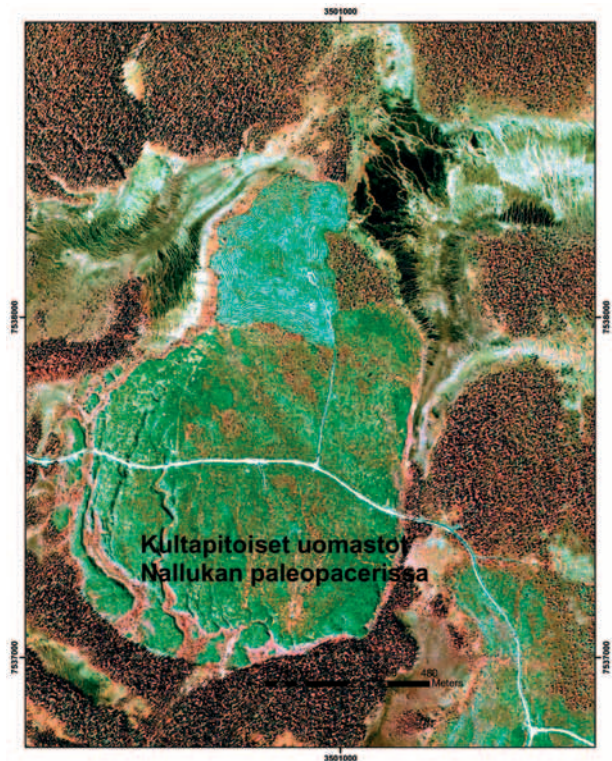
Nallukka – kultarikas paleoplaseri

Elettiin vuoden 1998 heinäkuun loppua. Sää pysytteli aurinkoisena ja lämpimänä. Minä ja kaksi asiaan vihkiytynyttä kaveriani, Eko – **Erkki Huttunen** ja Jukkis – **Jukka Lahti** olimme perehtymässä kultahippujen etsintään Sodankylän pohjoisosissa. Tarkemmin Nallukka sijaitsee Kevitsan mammuttimaisen malmion ja Ruosselän kultarikkeen graniittialueen välissä. Koko aluetta luonnehtii mahtava sulamisvesiuomasto (Kuva 1).

Olimme majoittuneet Maaselän kupari-kobolttimalmion pohjoisrinteessä olevalle tasan teelle (Pulkkinen ja muut 1984). Paikalla oli viisi suurta asuntovaunua. Kahdessa niistä oli majoitustilat, ja muissa vau-

nuissa olivat keittiö, sauna ja toimisto. Tämä varustus oli rahdattu paikalle Ruosselän malmitutkimuksia varten. Homma perustui siihen, että GTK:n Rovaniemen konttorin johtajat päättelivät minun löytäneen liikaa

Kuva 1. Väärävärikuva Nallukan kultapitoisesta paleoplaserista. Vihreä on poltettua aluetta, joka kasvaa nykyään nuorta mäntyä.

kultaa, joten minä sain mennä kolmen nais-kesäapulaisen ja kaivinkoneen kanssa tutki-maan tuota valtavaa erämaata. Oli siellä mukana jonkin aikaa myös kanadalainen geofysikko **Scott Rutherford**. Kämpä-emäntänä oli **Asta Hannuniemi**. Hänen lempinimensä oli ”Akka Gebnegaisse”, mikä johtui siitä, että emäntä oli toisinaan aika tuikea.

Minä opetin koko naislauman raskaiden mineraalien avulla tapahtuvaan malminet-sintään. Jouduin keskeyttämään lupaavasti alkaneen homman, kun GTK:n geokemian osaton johtaja professori **Alf Björklund** soit-ti ja kysyi, että muistanko vielä keväällä osat-on kokouksessa tekemäni ehdotuksen kan-sainvälisen ympäristögeokemian sympo-siumin järjestämisestä. Pakkohan se oli muistaa. Kirjoitin asuntovaunussani luon-noksen kokouksen kulusta ja kustannuksista. Faxasin esityksen hyväksyttäväksi GTK:n johdolle.

Homma jatkui erämaassa syyskuun lo-pulle. Rännitimme 5 kuutiota moreenia. Tuloksena oli kultarakeita, joista parhaat olivat täysin pyöristymättömiä ja kooltaan 2 mm x 2 mm. Näiden perusteella päätte-lin, että tutkimuksia pitää jatkaa.

Niissä ympäristötutkimuksissa vierähti

kolme vuotta. Symposiumi pidettiin Rova-niemellä lokakuun alussa vuonna 1989 (Pulkkinen 1991). Sitten alkoi esittelyrum-ba, ja symposiumin tulokset julkaistiin kir-jana, jota sitten käytettiin ympäristöalan opetukseen ainakin Turun yliopistossa. Esit-telymatkoja tein ympäri Eurooppaa. Kah-dessa seuraavassa symposiumissa olin mu-kana esittelemässä Suomessa tehtyjä ympä-ristötutkimuksia.

Ollessani ympäristötutkimuksissa tiiviisti mukana kävin kesäisin edellä mainittujen kavereitteni kanssa kaivelemassa Nallukan uomastoja. Vuoden 1991 kesällä olimme taas hippuhommissa. Silloin tapahtui erään-lainen läheltäpiti-tilanne. Koko porukka oli raskaan puurtamisen näännyttämänä leväh-tämässä Nallukan itärinteessä. Jukkis nukah-ti reppu tyynynään, ja me muut pysyimme hereillä. Äkkiä alkoi kuulua Maaselän suun-nasta valtavaa maan töminää. Arvasin heti, mistä oli kysymys. Valtava porotokka tuli tieuraa pitkin ilmeisesti karhun ajamana. Jukkis nukkui juuri niiden reitillä. Nousin kannolle ja aloin huutaa niin kovaa kuin jaksoin. Ja ihme tapahtui. Tokka hajosi Nal-lukan mäelle ja rauhoittui ruokaa etsimään. Karhu jäi pois haistettuaan ihmisen hajun, ja Jukkis pelastui porojen jaloista (Kuva 2).

Kuva 2. Vasemmalta Erkki Huttunen, Jukka Lahti ammatissaan ja kirjoittaja seuraa katseella.

Kuva 3. Nallukan moreenin Au-, Cu- ja As-pitoisuudet.

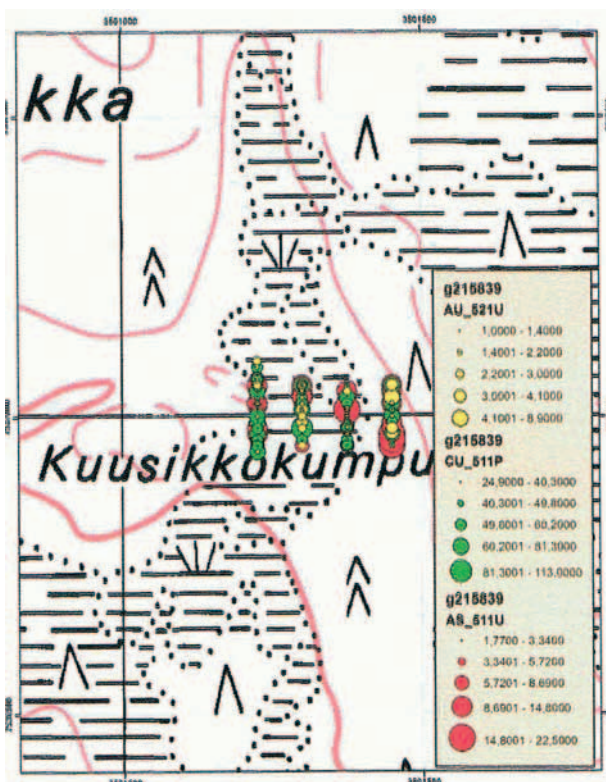
Siellä harjoittelivat hippujen tunnistamista vuonna 2000 uudelleen aloitettuuhin Ruosselän tutkimuksiin osallistuneet amerikkalainen **Stacy Saari** ja sodankyläläinen **Suvi Ratala**. Suvi teki Turun yliopistoon gradun Sakiatievan toisesta kultaesiintymästä. Stacy palasi takaisin ”valtoihin”.

Magnus Minerals valtasi Sakiatievan kulta-hopea-kupariesiintymät, eikä sitten jatkanut etsintää. Siellä olisi hyvä esiintymä jollekin tehokkaammalle firmalle.

Myöhemmin GTK:n hommissa otatin näytteitä Nallukan pohjoispuolen jängältä. Siinä on selvät merkit kultaesiintymästä. Metsähallituksen konserniin kuuluva Morenia valtasi Nallukan, mutta ei sen pohjoispuolella olevaa aluetta (Kuva 3).

Lokan ja Mäntypään välinen tie on valmisteilla (Kuva 4). Siitä voisi tulla todella kultainen tie, jos Morenia käyttää Nallukan kultahippuja sisältävän soran tien rakennukseen. Sen tien varrella on lisäksi **Tapani Mutasen** löytämä Bonantsa Mutasen kuruksi nimetyssä paikassa.

Metsähallituksen konserniin kuuluva ”Morenia” on vallannut Nallukan kultaplaserin, aikoo käyttää sitä Lokka–Mäntypää tiemateriaalina. Täten siitä tiestä tulee varsinainen kultainen tie. Sopii toivoa, että tien valmistumisen myötä alueen kulta ja kupariesiintymät saavat arvonnousun.

Kirjallisuusluettelo

Pulkkinen, E. & Rossi, S., 1984. Discovery of the Maaselkä copper-cobalt showing in Finnish Lapland. Prospecting in glaciated terrain 1984. The Institution of Mining and Metallurgy, London, pp. 121–125

Pulkkinen, E. (ed.) 1991. Environmental Geochemistry in Northern Europe. Geological Survey of Finland, Special Paper 9, 321 p.

Pulkkinen, E ja Puljujärvi R 2008. Kultatutkimukset Sodankylän Nallukassa v. 2008 M19/3741/2008/10/53 M19. 10 s. 11lie.

Kuva 4. Lokka-Mäntypää-tien suunnitelma. Vahva punainen viiva on olemassa olevaa tiestöä ja ohut punainen viiva näyttää suunnitellun tien sijainnin.

KIITOKSET

*Aamulla lumisade oli,
vieraat kuitenkin tuli
ja päivästä juhlan tekivät.*

Kiitos ystävät!

*t. Kuusikymppinen
Kulta-Jussi*

**Ystävät
KIITOS!**

Esa ja Karri

AURI GRATIA

KULLAN KAIVAJAN RIIPUS

Vaakunan Auri Gratia -teksti on latinaa ja tarkoittaa Kullan Kunniaksi. Alanauhassa on Lapin Kullankai-vajain Liiton lyhenne sekä perustamisvuosi. Riipukset on valmistettu aidosta Lapin kullasta ja niiden myynnillä tuetaan LKL:n toimintaa ja lisätään liiton näkyvyyttä. Ostamalla riipuksen olet osaltasi mukana tukemassa liiton kampanjointia mm. uuden kailovslain epäkohtien korjaamiseksi.

Riipuksen Suomileijona, varustettuna kultamiehen hakulla ja lapiolla piirrettiin alun perin vaakunamaisiksi tatuoinniksi. Aiheen on taiteillut Mobergin ojalla joutomaata siirtelevä Teusa Merenlinna. Idea tatuoinnin pohjalta tehtävästä korusta syntyi Jukka Salosen lippalakini alla, Mobergin kivenpesijöitä hankin. Jukka puhui asiasta tuntemalleen turkulaiselle korujen valmistajalle ja asia siirtyi ajatuksista tekoihin.

Teusan piirroksen toteutti koruksi, vuosikymmenten ammattitaidolla, turkulaisen Heimo-Koru Oy:n kultaseppä Pentti Kiviluoto. Riipukset ovat sataprosenttisesti kotimaista käsityötä ja ne valmistetaan kultaseppien ammattitaidolla Heimo-Korussa. Auri Gratia -riipuksiin käytettävä kulta on seostettu 14 karaatin pitoisuuteen aidosta Lapin kullasta, jota valmistaja ostaa suoraan kullankaijalta.

Riipuksen korkeus on 33 mm (lenkin kanssa) ja leveys 23 mm. Riipus on 14 karaatin kultaa ja painaa minimissään 5 grammaa. Riipuksia voitte tilata Minna Patokalliolt ja ne toimitetaan postiennakolla. Riipuksen hinta toimituskuluineen on 300 euroa.

Tilaukset: **SHAMAAN DESIGN** / Minna Patokallio
Osoite: Rantatie 2, 99800 Ivalo. Puh: 040 7184340
e-mail: shamaan.design@pp.inet.fi

Pinja Merenlinna

Auri Gratia -riipus

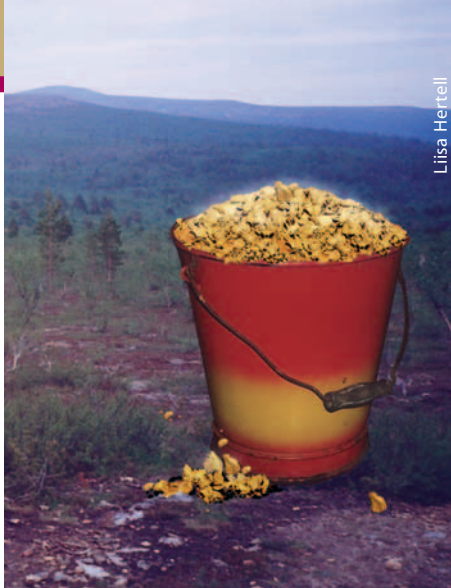
Teusa.

Jukka.

Kiviluoto juottaa riipuksiin lenkkejä.

Liisa Hertell

Kulta-city

*Lemmenjoki on Lapissa kaupunki,
ja Jallu on kaupungin sheriffi.
Siellä kaikilla kultaa rutosti on,
ja on kullantulo loputon.*

*Tämä onni kai ikuisesti jatkua vois,
jos Stadissa ei ilkeitä vihreitä ois.
Ne veivät kaivajien oikeudet pois.*

*Mut' eipä hätää,
edunvalvontapäällikkö Peronius tää,
jo valiokuntien kuultavaksi ennättää.*

*Hän tuo kaikille oikeudet takaisin –
on Lemmenjoki ilosta sekaisin.
Saa kaivajat taas nauttia kullasta;
isoista hipuista sekä kultahiekasta!*

70-luvun "Tupla Cityn" sävelin
Prospäkkäriä taikinoidea,

Mullis'

Kultaristeily

Tukholmaan M/s Mariellalla

21.–23.1.2011

On meillä aarre verraton, mutta sepä onkin kultaa ...

Jos Lemmenjoen ammattimainen kullankaivu loppuu ja Ivalojoen – Sotajoen alueet ehtyvät, niin mistä uusia kultamaita tilalle. Voisiko Keski-Lapista, nykyisen kullankaivualueen eteläpuolelta löytyä hyödyntämiskelpoisia uusia alueita? Entä Tankavaaran ja Ivalojoen/Laanilan välinen alue. Milloin Venäjän kultakentät avautuvat? Tahvella kultaa voisi kaivaa Afrikassa – esimerkiksi Keniassa tai Ugandassa – kuinka sinne pääsisä.

ILMOITTAUTUMISET KULTARISTEILYLLE:

**Heli Rapakko 040 593 5337 tai heli.rapakko@gmail.com
viimeistään 20.12.2010 mennessä.**

Ilmoittautumisesi yhteydessä kerro nimesi, syntymäaikasi, mahd. LKL:n jäsennumerosi, hytti-luokka, kansalaisuus sekä tarvitko osallistumistodistusta VR:n lippua varten (edellistä varten myös osoitteesi). Perjantain iltapäiväseminaariin tulee myös ilmoittautua.

HINNAT / HENKILÖ

jäsen / ei-jäsen

123 / 133	4-hengen hytissä
137 / 147	3-hengen hytissä
165 / 175	2-hengen hytissä
249 / 259	1-hengen hytissä

Hinta sisältää risteilyn valitussa hyttiluokassa sekä seminaariohjelman mukaiset tarjoilut. Kaikki hytit ovat ikkunallisia A-hyttejä.

Perjantai-iltapäiväseminaari risteilyyn osallistuvalla 5 e / henkilö. Muut LKL:n, SJHY:n, Geologisen seuran jäsenet: 10 e / henkilö. Ulkopuoliset 20 e / henkilö.

Maksut LKL:n tilille 800010-70774683 viimeistään 20.12.2010. Maksuun tarvittavan viitenumeron saatte ilmoittautumisen yhteydessä Heliltä.

Ohjelma

PERJANTAI 21.1.2011

Päiväseminaariin osallistuvat – Ilmoittautuminen alkaen klo **13:30** – laivalle sisään **14:00**.

14:15 Päiväseminaari alkaa (kansi 8).

14:15 Tervetuloa – Jouko Korhonen, pj, Lapin Kullankaivajain Liitto Ry. ♦ Verryttelyseminaarissa käsittelemme ajankohtaisia asioita: erilaisten lupien käsittelyjonoja, kohonneita maksuja, kokonaan uusia maksuja, vakuusmaksuja ja ympäristölupien koukeroita.

15:50 Pidetään pieni tauko ja sitä seuraa musiikkiesitys.

16:00 Loput kullankaivajat päästetään laivaan.

16:10 Musiikkiesitys – Ilmakuopan Kestitysleirin house-bändi.

17:00 Jouko Korhonen, puheenjohtaja, Lapin Kullankaivajien Liitto Ry

17:10 Tauko. ♦ **Päiväkävijät poistuvat – laiva lähtee satamasta klo 17:30.**

17:30 Varsinainen risteilyseminaari alkaa (kansi 8) musiikkiesityksellä – Ilmakuopan Kestitysleirin house-bändi.

17:40 LKL:n puheenjohtajan puheenvuoro jatkuu – Jouko Korhonen. ♦ Kaivoslakiprosessi, kullin hinnan kehitys. ♦ Kullanhuuhdontakuulukset ja katsaus kesän 2010 isomushippuihin ja suurimman hipun maljan sekä kiertopalkinnon luovuttaminen. ♦ Vuoden kullankaivajateon julkistaminen ja palkitseminen. ♦ Päivän ohjelma päättyy.

20:00 Siirtyminen sapuskointiin.

20:30 Buffet-illallinen vakioruokajuomineen (kansi 7)

LAUANTAI 22.1.2011

(suluissa Suomen aika)

07:00–09:30 (08–10:30) Aamiainen.

09:30 (10:30) Saavumme Tukholmaan.

11:00–14:30 (12–15:30) Lauantain päiväohjelmaa laivalla, Fun Club (kansi 8) ♦ Online-muotoiset Kultakisat laivan yökerhossa sekä edellisen päivän rasituksista toipumista. ♦ Musiikkia (Ilmakuopan Kestitysleirin house-bändi) kultakisojen yhteydessä.

Seminaaritallassa kokoustellaan, alkaen klo:

12:00 (13:00) Edunvalvontatoimikunnan tilaisuus: infoa ja evästysten keräämistä LKL:n hallitukselle ja edunvalvontatoimikunnalle.

12:30 (13:30) Ympäristölupapalvelolisille (konekaivajat, imurimiehet tai sellaisiksi aikovat) kullankaivajille vesistöjen yhteistarkkailuun liittyvä info-tilaisuus.

13:00 (14:00) Kaivospiirien osakkaiden kokous – missä mennään?

15:00 (16:00) **Seminaari alkaa auditoriossa** Ensimmäisellä palautellaan mieleen päivän tapahtumia ja eilisen kulkua.

15:15 (16:15) LKL:n Kultakuvakisan tulokset.

15:25 (17:15) ...

...

18:30 (19:30) Keskustelua ja kommenttipuheenvuoroja.

18:45 (19:45) Päätössanat ja kiitokset, loppusählykset yms. muodollisuudet

20:00 (21:00) Puffet alkaa.

SUNNUNTAI 23.1.2011

08:00–10:00 Aamiainen.

09:55 Saavumme Helsinkiin.

Ohjelman osittaiset muutokset mahdollisia ja jopa todennäköisiä...
Liiton kotisivuilta löydät päivitettyä, ajantasaista tietoa seminaarista.

Toiminnanjohtaja Matilainen aloittamassa taas alkeista "Tomin Kultalassa" Tankavaarassa.

Toiminnanjohtajan kesäisiä mietteitä osa II

Toinen kesäni Kullankaivajain Liiton toiminnanjohtajana lähti käyntiin jouhevasti ja osoittautui vähintään yhtä mielenkiintoiseksi kuin edellinenkin. Ensimmäisenä kesänä työtä vaati jo pelkästään asioihin perehtyminen, toimenkuvan rakentaminen ja käytäntöihin tutustuminen tai niiden luominen. Nyt se työ kantoi hedelmää, sillä toimeen pääsi tarttumaan kaksikin heti kesän alussa viime vuonna tehdyn työsuunnitelman mukaisesti.

Päiviin mahtui monenlaista. Suuri osa vastaliittyneistä jäsenistä tarvitsi opastusta

jäsenvaltauksille. Karttakopiot olisivat helpottaneet asiaa, joten niitä kannattanee ensi vuodeksi varata. Myöhemmin liikkeellä olleilla oli Prospäkkäri kattavine tietoineen ehtinyt kolahtaa postilaatikkoon ennen lähtöä. Monia askarruttava kysymys oli myös jäsenvaltausten rajat, jotka eivät tietenkään ihan tarkkaan selkene kartoista. Mainiota olisi, jos voisimme määrittää rajat GPS-paikantimen avulla ja paaluttaa alueet selkeästi.

Väkeä ilmaantui paikalle lyhyelläkin varoajalla. Asemapaikkani on toiminut jo vuosia "Tomin Kultala" Tankavaarassa. Hä-

täisimmät soittelivat ensi kertaa vasta muuttaman kilometrin päästä että “me tulimme nyt, mitäs sitten tehtäisiin”. Ensikertalaisilla ei välttämättä vielä käytännön kokemusta ollut päässyt kertymään, mutta ihailtavaa intoa kaksin verroin, joten opastustyön aloitin silloin ihan vaskauksen ja rännityksen alkeista.

Väkeä riitti valtauksilla

Tänä vuonna virallisten vesinäytteiden otto järjestyi muiden henkilöiden toimesta. Minä taas pyrin paneutumaan neuvontaan vesien käsittelyssä jäsenvaltauksilla ja opastettavia riitti, koska valtauksille tuli koko ajan uusia porukan vaihtuessa.

Sopukullan suositulla Elsanojalla on jyrkkä geometria, mikä mahdollistaa helposti rännityksen ilman pumppua, mutta savinen maa-aines on silloin pulmallinen. Tilannetta parannettiin kierrättämällä pumpun avulla vettä ja alaita tekemällä. Silloin mieli oli hyvä. Alueella työskenteli parhaimmillaan sadan metrin matkalla 15 kaivajaa ja kesän aikana ylösnostettiin satoja grammoja kultaa.

Bizebaze-valtauksella.

Sopukulta- ja Bizebaze-valtauksilla riitti kesän aikana väkeä. Kävin paikalla useita kertoja ja aina kohtasin ainakin 30 majoitetta, joka tarkoittaa noin sataa ihmistä kerrallaan. Mutta ahtautta tai ongelmia ei näytännyt olevan, koska alue on niin laaja. Pikku Piispanoja- ja Nelikko Aureus -valtauksilla työskentelevät lähinnä samat ihmiset vuodesta toiseen ja paljon on maata näyttännyt siirtyneen.

Lemmenjoen Karuoja kysyttiin paljon – ja nähtävästi käytettiin. Ihmiset ovat tyytyväisiä, kun periaatteessa sinne ei tarvitse tuoda kuin itsensä ja evänsä. Kaikki on valmiina ja kämppä ja saunakin käytössä – sillä varauksella tietenkin että kämpässä on tilaa.

Päivystyksiä ja talkoita

Jäsenpäivystyksiä pidin viikoittain Kutturankioskilla ja Savottakahvilassa. Ajankohdan vaihdoin sunnuntaista – joka on yleensä vaihtopäivä – keskiviikkoon ja näin väkeä ilmaantui tapaamisiin aikaista enemmän. Suurelle osalle jäsenistöä näyttää tärkeintä roolia näyttelevän liiton toiminnassa jäsenvalaukset. Kiitosta sai myös se, että kesäaikaan on mahdollista tavoittaa liiton edustaja, jolta saa tietoa ja neuvontaa tarvittaessa Prospäkkäriä unohtamatta. Useampia kaivu-vuosia omalla paikalla omaavia puhutti ja huolestutti tietenkin kaivosalain eteneminen.

Liiton talkoot järjestettiin Sotajoella heinäkuun kolmannella viikolla. Porukkaa kertyi parisenkymmentä, joukossa kaivajia jopa muiltakin alueilta. Aamupäivä

Uutta ryhdikkyyttä saaneen Härkäselän lanssin portti suljetaan talkoiden päätteeksi.

meni Härkäselän lanssilla, missä kartoitettiin vaunujen ja kaikenkarvaisten nyyttien tilanne. Työn tuloksena voitiin myöhemmin viedä pois muutama romuvaunu ja muutaakin metalliromua sekä ilman tulevaisuutta olevia nyyttejä.

Lanssit eivät kuitenkaan ole mitään lintukotoja, sen osoitti syksyllä hyvin järjestäytyneeltä näyttäneet murtautumiset siellä oleviin asuntovaunuihin. Moni köyhtyi aggregaatin, pumpun ja/tai kaasupullon verran. Toivottavasti virkavalta pääsee vorojen jäljelle.

Kutturin kioskin mainion soppalounaan jälkeen talkoot jatkuivat ”Yhteinen”-valtuukselle, josta liitto viime vuonna luopui ja joka oli nyt loppusiivousta vailla. Rauennut valtausalue sekä viereinen valtaus raivattiin ja loput rojut hävitettiin. Ihmisvoimin ei kuitenkaan vuosien työn jälkeä peitetty vaan paikalle tilattiin lähistöltä konekaivaja, joka teki todella hyvää tasaustyötä. Nyt paikka on tarkastuskunnossa.

Samoihin aikoihin Lemmenjoella oli omat talkoot, missä siivottiin Haminan kämppä ja perattiin siellä olevat tavarat sekä paranneltiin kulkureittiä parinkymmenen kaivajan voimin.

Kisat uudella paikalla

Liiton isännöimät Ivalon kullanhuuhdon-takisat saivat aivan uuden ympäristön Kerttuojalta. Ivalo River Campingin kupeessa järjestetty tapahtuma sai pelkästään positiivista palautetta kilpailijoilta. Vaskausalueelle mahtui hienosti altaat ja katsomo, ruoka ja juoma oli hyvää ja likilähellä mökkimajoitusta ja asuntovaunualue Iltaviihdykettä unohtamatta. Kilpailijoita olisi toivonut olevan enemmän, mutta yleinen trendi on näyttänyt olevan jo pitkään määrän väheneminen kaikkialla.

Suomenmestaruuskisoissa liitolla oli infokioski, jossa jaoin tietoa liiton toiminnasta, myin tuotteita ja otin vastaan jäsenhakemuksia. Kesän aikana liittyi joukkoomme toistasataa uutta jäsentä. Muissakin kesän kisoissa pyrin talkoilemaan järjestelypuolella.

Mennyt kesä oli antoisa ja mieleenpainuva ja sen parasta antia oli runsaslukuisen, iloisen ja lämmimhenkisen kultaväen tapaukset!

Kauko Matilainen

Lapin Kullankaivajain Liiton toiminnanjohtaja kesällä 2010

LKL:n perinteinen valokuvauskilpailu

Otto 4.

Lapin Kullankaivajain Liitto julistaa avatuksi perinteiseksi muodostuneen Kultakuvakisan. Sen avulla halutaan saada liiton arkistoon laadukkaita ja tunnelmallisia kuvia kultamailta, ja lisäksi aktivoida kullankaivajat tallentamaan ja arkistomaan ainutlaatuista kultaperinnettämme.

Kultakuvakisan kilpailuaika päättyy 31.12.2010, +- pari päivää. Voittajat julkistetaan LKL:n seminaariristeilyllä tammikuussa 2011. Sarjojen parhaille on luvassa Lapin kultaa.

Kilpailusarjoja on perinteiset kolme:

- 1) *Kullan murut; kuvat fyysisestä kullasta*
- 2) *Työn kuva; kullankaivun eri työvaiheet*
- 3) *Kullankaivaja kotonaan; kultaleirin jokapäiväisestä arjesta ja juhlasta kertovat kuvat*

Kuvat voi toimittaa paperivedoksina liiton osoitteeseen:
LKL Ry, PL 86, 99871 Inari tai riittävän korkearesoluutioisina digikuvina liiton toiminnanjohtajan sähköpostiin: mullin.mallin@gmail.com.

Kilpailukuvia ei palauteta, vaan ne säilytetään liiton arkistossa, jossa ne ovat käytettävissä yhdistyksen julkaisuissa kuvaajan nimi mainitsemalla.

JÄSENTEN KOKEMUKSIA KULLANHUUHDONNASTA
LIITON VALTAUKSILLA

Onnistuminen on osaamista ja tuo tulosta

*Elsanojan lapiokaivuussa saatiin kultahiput Aaro 3,8 g ja
Tuomas 1,9 g. Toholammin Turhatoivo-porukan kaivuun
tulosa tuotti myös pikkuhippuja yli 30 g.*

alsiojan kesän 2010 ensimmäi-
nen huomattava kultahippu
löytyi Elsanojan virtaushaaran
vanhasta juoksusta 8. päivä ke-
säkuuta, saunan kohdalta kol-
misenkymmentä metriä alajuoksulle päin.

Toholammin työryhmä teki talven aika-
na suunnitelman, kuinka jatkaa viimekesä-
nä 2009 "Kokkolan" Pekan aloittamaa El-
sanojan pohjan syväkaivuuta.

Kevään 2010 tulvat olivat peittäneet
kaikki viime kesän syvemmät kaivaukset
soralla ja hiesulla. Koko Toholammin ryh-
män piti aloittaa hommat taas tasamaalta.

Kaverukset oli talven aikana tehneet työ-
suunnitelman, jonka mukaan **Aaro Paananen**
johti ryhmäänsä. Ryhmän muodosti-
vat riuskat lapiomiehet, **Jouko Taivassalo**,
Auli Paananen ja **Tuomas Taivassalo**. Ryh-
män nuorimpänä kullankaivajana oli kym-
menvuotias **Magnus Paananen**, jolla oli
myös oma ränni.

*Aaro Paananen ja 3,8 g hipputta, joka mahtui
sentään putkeen.*

3,8-grammainen Elsaniojan ja Palsiojan haaralta.

Tuomas Taivassalo löysi 1,95 gramman kultahipun.

Ensikokemukset aiemmilta vuosilta ryhmällä oli ensirännillään jonka nimi oli ”Turhatoivo Oy”. Aikoinaan, kun tuota puuränniä varten miehet olivat sahalta ostamassa lautoja, oli sahan myyjä nauranut päin naamaa:

– Vai kultaränniä miehet tekee!!!

Nyt viime talven aikana miehet teettivät uudet rännit ja myös pumpput kiilsivät uutuuttaan. Oli porukalla päätetty, että turha toivo unohdetaan ja kaivetaan kuoppaa kunolla.

Hyvät hippulöydöt kiihdyttivät miesten työtahtia ja kateelliset silmäykset porukan suuntaan kertoivat odotuksesta, että kohta tapahtuu. Silmiinpistävää ryhmän toiminnassa oli työjaksojen selkeä rajausta, sekä ruokailu ja lepotaukoja kurillinen noudattaminen.

Kuljin juuri ohitse ja sanoin:

– On ennustettu, että Elsaniojalla tehdään tänä vuonna merkittäviä löytöjä.

Aaro Paananen siihen:

– Tuossa se on kaverin peukalon alla, oli lapion kärjessä kun huomattiin.

Kaivuuryhmä kertoi jälkeensä, että ovat vuosien saatossa isä-Aaro Paananen matkassa oppineet kullankaivamisen erikoisuuksia ja tänään he pääsivät kuittaamaan tuon opin tuomaa tulosta. Hikeä, soraa, kylmää vettä ja hyvää kaverihenkeä.

Lisäksi porukassa on nuori miehenalku, joka oppii samat asiat porukan mukana. Eikä poikaa työnnetä johonkin ”lasten rännille”, vaan hän on miesten mukana työssä täytenä jätkänä, kullankaivajana.

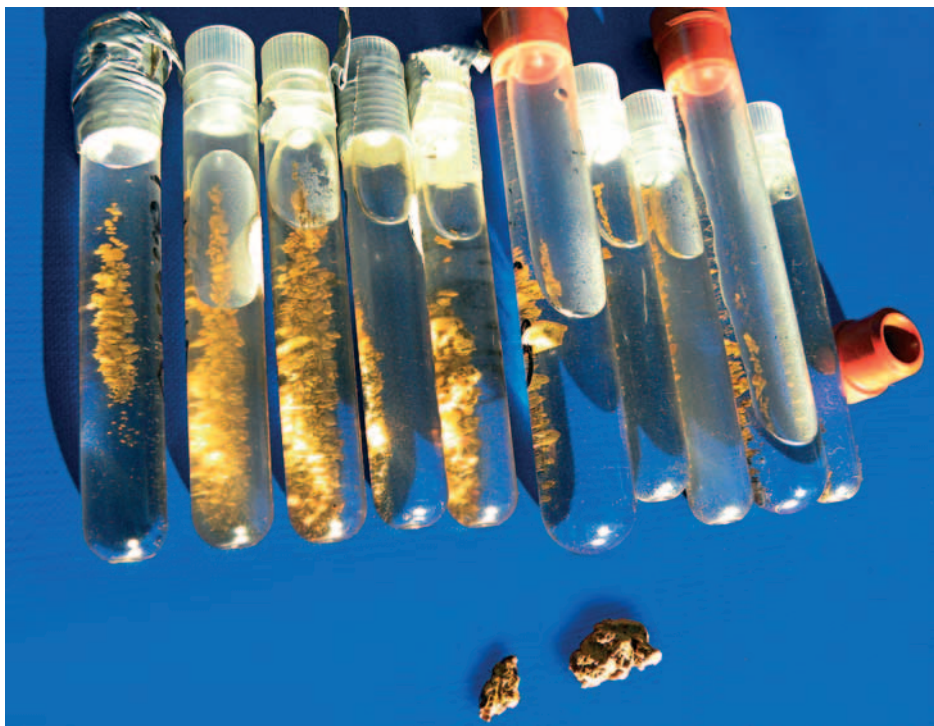
*Toholammin
työryhmä Turba-
toivo 2010.*

Aaro Paananen tunnetaan laajalti kullankaivajien parissa erityisesti miehenä, joka etsii ja löytää kultaa. Hänen saavutuksiinsa kuuluu myös Keski-Pohjanmaalta löydetty raha-aarteet.

– Olin aikoinaan Hevoskurulla Saikan-

Ryhmätyötä ja vuoroja vaihtaen.

Putkiloissa on Toholammin Turhatoivo-porukan kullankaivuutulos Elsanojalta: pikkuhippuja yli 30 gramman verran ja 3,8-grammainen sekä 1,9-grammainen hippu.

kaan Reijon kanssa kaksi vuotta kaivamassa ja sitten **Karhu-Korhosen** kanssa. Pohjanmaan Kivikerhon kanssa käytiin täällä aluksi.

– Että on sitä soraa kaivettu ja pesty, naureskelee Aaro 3,8 g kultahippu kämmenellään.

Joka päivälle miehet laittoivat kullat eri putkiloihin. Kokonaistulos oli erittäin hyvä. Hippu 3,8 g ja hippu 1,95 g sekä lasiputkilot, joissa arvioitiin kultaa olevan ainakin kolmekymmentä grammaa. No itse laittaisiin vielä arvioon kymmenen grammaa lisää, mutta kukin arvioikoon kuvista.

Ryhmä arvioi kaivaneensa n. 25 m³ maata kuuden päivän aikana ja he työskentelivät joka päivä noin kymmenen tuntia yhteensä.

– Nyt otetaan hermolepoa ja käydään uusimassa ”käkikellon syötti”. Kovaa työtä tämä kivikovan soran kaivaminen on urakalla. Kyllä haaveet karisevat, mutta kun oppii, niin tuntee ja tietää mitä jaksaa.

Toholammin miesten mielestä yhteistyön onnistumisen parhaat elementit olivat:

- määrätietoinen valmistautuminen välineistön ja varusteiden osalta
- hyvä fyysinen kunto
- hyvä porukkahenki ja
- vaativan, mutta asiansa osaavan ryhmänjohtajan Aaro Paanasen vuosien kokemuksella saatu oppi ja tietämys kullankaivajana.

Teksti ja kuvat:
Kai Vaaralahti

Ympäristöministeri Paula Lehtomäki – enkelin sädekehä päänsä päällä itse viat tomuuden ilmentymänä – komentoï perheensä kaivosyhtiöomistuksia. Sniif ja kyynel.

Talvivaaran kaivospiirillä toimitaan lakien ja asetusten mukaisesti ympäristöluvan mukaisin ehdoin ja siellä liikkuu isot rahat, joista ministerin perhe hyötyy. Lemmenjoen kaivospiireillä toimitaan lakien ja asetusten mukaisesti ympäristöluvan mukaisin ehdoin ja siellä liikkuu pienet rahat, joista ei ole ministerin perheelle suoranaista hyötyä. Hyöty on poliittinen ja ympäristötatuksellinen ministerin halutessa lopettaa vanha lappilainen ammatti ja elinkeino, kullankaivu. Ministeri jeesustelee paikallislehti Inarilaiselle seuraavasti:

”Muutokset konekaivualueella ovat mittavia, olkoonkin, että konekaivu tapahtuu puiston mitataavassa rajatulla alueella (0.05 %). Maaperä ei kuitenkaan tule etiselleen. Toisin kuin...”

Talvivaaran kaivospiiri on kooltaan 61 neliökilometriä kun taas kaikkien kahdenkymmenviiden Lemmenjoella olevan kaivospiirin yhteenlaskettu pinta-ala on hieman yli kolmesataa hehtaaria. Paulalla on suhteellisuudentajua, kuten puoluetoverillansa ministeri **Pekkarisella**. Yhteen ääneen he toistavat absurdia

mantraansa siitä, kuinka kaivospiirien lakkauttamisen jälkeen Lemmenjoella voisi jatkua pienimuotoinen koneellinen kaivu. Anteeksi mikä ja miten? (1991 annettu koneellisen kaivun kielävä asetus)

Paula ja Mauri kauhistelevat Lemmenjoella massiivisten kaivinkoneiden käyttöä kokoluokassa jopa 20–30 tonnia (erittäin yleinen koko maanrakennusallalla). Vertailun vuoksi mainittakoon, että Paulan perheen omistusta nauttivassa Talvivaarassa olevan kaivinkoneen paino on lähes kymmenkertainen (361 tonnia) Lemmenjoen suurimpaan eli neljänkymmenen tonnin koneeseen.

Hyvä Paula, jatka vain tuota suoraselkäistä, pyyteetöntä politiikkaa itseäsi uhraten kansan edun ja yhteisen hyvän eteen, omista intresseistäsi piittaamatta.

Jos vielä joku valopää saa ajatuksen, että Lemmenjoki on sentään kansallispuisto, saanen muistuttaa, että kaivospiiri, jota kaivan, oli perustettuna alueella jo vuonna 1951 – eli kaksikymmentä vuotta ennen koko puistoa. (Lain 71 § mukaan luonnonsuojelulaki ei rajoita sellaisen oikeuden käyttämistä, joka oli olemassa ennen luonnonsuojelualuetta.)

**Kullankaivaja
Mika Telilä
Lemmenjoki**

Puheenjohtaja Jouko Korhosen Resu-koira oli ainoa, joka tajusi jo paikan päällä haukkua ympäristöministeri Paula Lehtomäen ja Metsähallituksen Luontopalveluiden aluejohtaja Jyrki Tolosen.

Elämän mereltä Kulta-Lappiin

Johan ”Prokuristi” Grönlund

Tapasin kullankaivaja Johan ’Jussi’ Grönlundin alkuvuodesta Kultaseminaarissa. Vierailin myöhemmin hänen kotonaan Naantalissa sekä ennen Tankavaaran kisoja Hangasojalla, missä Prokuristi piti leiriään. Tapaamisissa Prokuristi kertoi eloisesti Turun murteella kokemuksistaan ja esitti jämeriä ja elämänvaloisia mielipiteitä kullankaivusta, joiden luulisin kiinnostavan muitakin liiton jäseniä. Prokuristin kertomaa yritän hajanaisista muistiinpanoistani muistella omalla kielellä (koska en osaa Turun murretta).

Pyydän häntä ymmärtämään, jos tekstissäni on ajankohdissa ja tapahtumissa virheitä, sillä osa muistiinpanoistani on hukuttanut ja tekstin tarkastus ei ole mahdollista, koska tätä kirjoittaessani hän on Tsekin Zlate Horyssä Kullanhuuhdonnan MM-kisoissa. Mutta siihen tuntemukseeni ja mielikuvaan, joka on minulle syntynyt Prokuristi-Jussista, ei tarvita muistiinpanoja eikä nauhoituksia. Hän on perusrehti, reilu kullankaivaja, joka arvostaa kansakulkijaa, sitä heikointakin.

KAIVOSLAKIESITYKSESTÄ

– On suorastaan törkeää kullankaivajia kohtaan tämä lakiesitys. Nyt meidän täytyy koota ja tiivistää rivimme. Tukea Liittoa henkisesti ja taloudellisesti, jotta se voi täysin voimin toimia ja ottaa yhteyttä päättäjiin lakiesityksen kumoamiseksi. Kullankaivun tulevaisuus Lemmenjoella ja muuallakin on

turvattava. Lappi ja Lapin kulta, ne kuuluvat yhteen. Ne ovat brändi. Sitä ei saa tuhota, päinvastoin kaikin voimin kirkastaa.

NUORUUSVUOSISTA

– Minulla oli lapsuudessa kaksi kotia. Olin sotalapsena Tanskassa. Siellä oli hyvä olla ja hyvät sijaisvanhemmat. Kävin Suomen Turkuun tultuani myöhemmin useasti heitä tervehtimässä. Nuoruuteni ammatti oli makkaramestari, mutta laivat ja meri veti-

vät. Myöhemmin olin porukassa, joka sisusti laivoja ja öljylauttoja. Tässä kuvassa olen polvillaan olevan kaverin takana. Teimme aina kerralla lauttoihin sisutuksen. Työpaikanamme maailman valtameret.

MULLISTAVISTA BASILLEISTA

– Mullistava tapahtuma elämässäni oli tämän koeputken saaminen viime vuosituhannen loppupuolella. Minua kiellettiin sen avaaminen, jotta saisi basillitartuntaa. Avasin. Kultakuume tarttui. Minulle avautui uusi maailma elämäntapoineen ja ihmisineen. Kulta-Lappi. Olen kaivanut ennen Prokuristia useilla valtauksilla ja saanut kultaa kohtuullisesti. Ikäni ja kuntoni huomioiden aion lopettaa kaivamisen. Mutta en luovu kesistä Hangasojalla.

PROKURISTISTA

– Että mistäkö nimi on lähtöisin. Minulla on ollut harrastuksena tutkia kultahistoriaa. Kun olen ollut talkoilemassa Tankavaarassa ja Kultamuseolla, olen samalla tutkinut asiakirjoja kullankaivun historiasta. 1900-luvun alkupuolella perustettiin Saariselän seutuville useita kultayhtiöitä ja erään osakkaan sukunimi oli samankaltainen kuin minun. Osakkaan ammatti oli prokuristi. Otin sen nimeksi tälle valtaukselleni. Minua alettiin kutsua Prokuristiksi valtaukseni mukaan.

HANGASOJAN SAUNASTA

– Tein tämän saunan elementteinä Tukholmassa. Saunan toin Volvon katolla Tornion kautta kultamaille. Koska Lappi ja sen ihmiset ovat sydämessäni, tulen Hangasojan kentällä viettämään tulevat kesäni vaikka lakkaisin kaivamastakin. Asuntovaunu, tulistelulaavu ja sauna ovat kesäkotini ja jos aika käy pitkäksi poikkean Savottakahvilaan tai ystävien luo muille valtauksille. Nautin elämästä ja kuuntelen luontoa.

PERHEESTÄ

– Jospa vain 2004 poisnukkunut rakas **Kaarina**-puolisoni eläisi, niin elämäni olisi täydellistä. Minulla on häntä joka päivä ikävä. Hän oli paras kullankaivajatoverini. Hänen poismenonsa oli isku. Yhdessä olemme purjehtineet elämän merta. Naantaliin muutimme Tukholmasta 2002. Lapsemme, kaksi poikaa ja tyttö perheineen tuovat lohtua. Talvisin teen pahkatöitä Lapista tuomistani materiaaleista. Olen myös pitänyt esitelmää kullankaivusta ja sen historiasta.

KULTAKISOISTA

– Olen osallistunut maailmanmestaruuskisoihin 15 kertaa. Yksi kulta, kaksi hopeaa ja kolme pronssia sekä kokemusta. Kanadaan tilasin itselleni matkan majoituksineen netin kautta oppiakseni senkin systeemin. Tilaus onnistui hyvin. Muut matkat olen tehnyt seurueissa. Tankavaaran kisojen jälkeen asuntovaunu Volvon perään ja kiiruusti etelään. Ja sitten **Tunturin Tuijan** järjestämässä tutussa mukavassa porukassa Tsekkiin, maailmanmestaruuskisoihin.

Johan Jussi Prokuristi Grönlund täytti 70 vuotta 22.6.2002. Juhlat pidettiin Savottakahvilassa. Kutsukortissa oli teksti: ”Kutsun kaikki kullankaivajat ja ystäväni viettämään merkkipäivääni. Sisään pääsee ainoastaan ne vieraat, joilla ei ole lahjoja. Jos joku haluaa minua muistaa, voi laittaa rahaa kirjekuoreen, joka toimitetaan avaamattomana Lapin Kullankaivajien Liitolle, joka ohjaa rahat ”Pyrkyrien palstan” kunnostamiseen. Johan ”Jussi” Grönlund.”

Johan Jussi Prokuristi Grönlund on vuosien varsilla tukenut lähimmäisiään ja ollut heidän kanssamatkaajansa. Erityisen merkilepantavaa Lapin kullankaivuperinteen kannalta on hänen pyyteetön työnsä Lapin

Kullankaivajain Liiton toiminnan tukemiseksi sekä lukuisat tempaukset varojen keräämiseksi Kultakodin ylläpitoa varten.

Erkki Lilja

HYVÄÄ INARIN MUIKKUA.

**Tomaatissa. Öljyssä ja valkosipuli-
öljyssä. 400 g prk, 6 € kpl.**

4 prk / 20 €.

Tuon Pikkujouluhiin.

Kari Haanpää, p: 0400 684 541.

LAPIN KULTA

PREMIUM

Korundien etsiminen ja löytäminen lapsellisen helppoa

aikilla Lemmenjoella kaivavilla kultahenkilöillä on tallennettuna pankkiholveihin, lokerot yli pursuamassa kultaiekkaa siten, että siivooja holvin pölyjä lakaistessaan tekisi vielä tilin kullan talteen ottaessaan. Kaikilla kultahenkilöillä ei kuitenkaan ole liiaksi Lemmenjoelta pääasiassa löytyvää epäjaloa safiiria, korundia. Ei, vaikka sen etsiminen ja löytäminen on lasten leikkiä.

Linnea Telilä (7 v.) on korundin etsijänä ja löytäjänä täysi ammattilainen. Minkä nuorena oppii sen vanhana taitaa, sanotaan. Linnea haki oppiaan jo 2007 Mammansa **Marjut Telilän** ohjauksessa. Marjut oli intohimoinen korukivien etsijä ja hänen korundeistaan inventoitiin Suomen ensimmäiset rubiinit. Linnealla oli tuolloin korundi vaikeampi tunnistettava kuin granaatti (jälökiviluokan kivi sekini), joihin silloin enemmän keskittyi. Nykyisin nuoret terävät silmät poimivat rännissä äiti-**Terhiltä** tai isältä huomaamatta jääneet korundit, huolimatta siitä, oliko kyseessä koulumallin sikari (lyijykynämäinen kuusikulmainen muoto) vai kulmasta lohjennut, vaikeammin tunnistettava kide. Olen ihmetellytkin, miten muutamassa kesässä pikkulapsi kehittää itselleen huipputaidon tunnistaa korundit. Linnean kesän läpikuultavista kivistä on pari rubiiniä epäiltyä lähdössä jatkotutkimuksiin.

Ukko Telilä (5 v.) on konemies runsaan metrin matkalla päästä varpaisiin. Konemies viihtyy **Risto-Papan** tai isän koneessa pisimmillään jopa kuusi tuntia kerrallaan. Rupeama on siksi kunnioitettava, etten moiseen törmännyt Jäkälä-äytissä, kun piti porukalla kaivaa, en edes puoleen ajasta, vaikka yrittäjää oli jos jonkinlaista. Älkää vain olko yhteydessä lastensuojeluviranomaisiin, vaikka edellä kirjoitetusta onkin käynyt ilmi se, että Lemmenjoen Kaivospiireillä käytetään lapsityövoimaa. (Ei vielä

kaivoslakiesityksessä syynä kaivospiirien lopettamiselle.) Puolustukseksimme sanottakoon, että olemme pyrkineet teettämään lyhyttä päivää, pitämään runsaasti taukoja ja ennen kaikkea lapsen omasta innostuneisuudesta juontuvaa vapaaehtoisuutta.

Vanha kulta-alueen viisaus on se, että Äytsissä kaivetaan kolmena- ja Miessillä kuutena päivänä viikossa. Silti kultaa tulee kaikille yhtäläisesti, kiitos Äytsin rikkaan pohjakullan. Äytsissä kultaa on jopa varaa jättää montun pohjaankin, vedestä pohjasoria summamutikassa nostellessa. Vaikka kultaa on sen paljouden ja Lemmenjoen alueelle tyypillisen runsaan esiintymisen takia varaa tuhlata, ei korundeja saisi väheksyä ja jättää maahan. Ehdottomasti ei, kun lapsikin osaa ne ottaa talteen. Kaivoslain hengen mukaisesti, niin nykyisen kuin tulevan, ei kaivoskivennäisiä saa tuhlata. Ei vaikka moista esiintyykin. Onneksi valvova viranomainen ei ole vielä tuhlaukseen puuttunut. Jos ei tunnista kiviä, niin Linnean kehittä-

mä Korundiopisto on viittä vaille, opinto-suunnitelmia ja tenttivaatimuksia, valmis.

Korundi on suuri mahdollisuus. Ulkomainen tähtikorundi maksaa n. 30 euroa karaatilta. Vaikka kotimainen ekologisesti kevyellä selkärepulla tuotettu korundi on laadultaan vaihtelevaa, tähtikorundein komistellut sormukset ja korut sekä rubiiniluokan löydöt osoittavat potentiaalia löytyvän vaikka mihin. Kullasta saa vaivaiset 30 euroa grammalta, kun taas laadullisesti hyvää tähtikorundista voisi saada 150 euroa grammalta.

Tulevana kesänä, uuden kaivoslain kal-
mantuoksuksen viitan varjostamanakin, uh-
raamme kesän ensisijaisesti korundinetsin-
nälle. Kaivospiirien sosialisoinnin myötä
romahtaa kullantuotannon lisäksi korundi-
ja korukivituotanto. Kun sitten yhtäkkises-
ti ymmärretään kotimaisen lähes timantin-
kovan korundin arvo, tuotanto ei pysty vas-
taamaan kysyntään, koska lapiolla ei saada
isollakaan porukalla riittävästi maita seulot-
tua maailman koruteollisuuden huutaessa
lisää suomalaista kiveä. Ministerien lähi- ja
perhepiirit sijoittaisivat tällöin kilvan Lem-
menjoen kaivosyhtiöihin. Poliitikot jo tun-
tien, emme paljastaisi sisäpiiritietoja. Ei tar-
vitsisi selitellä tietoja tai tietämättömyyksi-
ään sijoituksista, eikä suhtautuminen kul-
lanhuuhdontaan ja sen ohessa löydettyihin
korundeihin olisi kuten nyt, kylmä kuin
eskimon koiraparan hauta.

Kun Linnean tarkkasilmäisyyden ansiosta
raakakorundia alkoi purkissa olla karaateis-

sa nelinumeroisen luvun verran, keksi nei-
tokainen edellisvuosien leikkien perusteella
pystyttää myyntipisteen. Itse en ollut pai-
kalla, kun liikeidean saanut, mutta riittävää
kaupallista koulutusta vailla olevan pikku-
neidin hinnoittelupolitiikka oli romahdut-
taa Lapin korundimarkkinat. Onneksi tu-
ristiryhmä, jolle Linnea korundeja kauppasi,
oli kivien tuntemukseltaan pihalla kuin
lumiukko napajäätiköllä, eivätkä uskoneet
lapsella olevan mitään arvokasta. Hintapo-
litiikka kun oli viidestä sentistä kahteenkym-
meneen senttiin kiveltä. Saatuaani tietää, mitä
pikku kauppias puuhasi, lapsen arvomaail-
maan sopivilla maanitteluilla sain ostaa koko
varaston tyhjäksi, luonnollisesti tukkualen-
nusta tingaten.

Ylpeän surullinen isä

*Lapsillani ei ole tulevaisuutta lapsena opitus-
sa ammatissa, kuten allekirjoittaneella oli.*

Kriminalisoidun ammatin harjoittaja.

Mika Telilä

Huomio Kutturanperän kaivajat!

► Liiton lansirakennukselle Härkäselässä on jos-
kus syksyn hämärinä hetkinä (27.8.–11.9.)
tehty murtoisku. Alueella varastoituina ol-
leista kahdeksaan tai yhdeksään asuntovau-
nuun on väkivalloin murtauduttu.

Asiasta on tehty 12.9. ilmoitus Ivalon
poliisille, joka on käynyt tilanteen paikan
päällä toteamassa.

Liiton toimijat ovat ilmoittaneet asias-
ta vahingonkäräjille niissä tapauksissa,
joissa yhteystiedot ovat olleet asianmukai-
sesti merkittyinä.

Vahingonkäräjät sekä asiasta mahdol-
lisesti tietävät voivat ottaa yhteyttä Ivalon
poliisiin: jarmo.makela@poliisi.fi.

MYYDÄÄN

**TÄYDELLISET LAPIOKAIVAJAN
KAIVUVARUSTEET**

PUH: 0400 557 802

HALUTAAN OSTAA

KILPAVASKOOLI / PANNU

PUH: 044 535 575 / HELI

MERKKI PÄIVÄT

*Mitä minä huolin, veitikka nuori, jolla on
rinta kuin Tunturi-vuori?*

Frallaralla rallaralla rallarallalaa!

80 v.

8.11. Yrjö Teeriaho, Palokka

75 v.

2.10. Paavo Aho, Vihanti
14.12. Kauno Pollari, Espoo
24.12. Sulo Salmi, Helsinki

70 v.

27.11. Martti Pennanen,
Rovaniemi
28.11. Erkki Rannikko, Halli
14.12. Risto Telilä, Tottijärvi
19.12. Iikka Kaukua, Posio

65 v.

1.7. Alpo Mäkitammi
21.10. Esa Koskela, Kiiminki
27.10. Osmo Kurronen, Tukholma
9.11. Anja Silvasti, Lempäälä
11.11. Tapio Alho, Alaviirre
11.11. Aimo Toivola, Naarajärvi
18.11. Arvo Ukkonen, Läsäkoski

19.11. Seija Lundström, Ähtäri
30.11. Antti Seppälä, Loviisa
1.12. Seija Keinonen, Siuntio
4.12. Marja Allen, Kalix
8.12. Timo Areva, Salo
8.12. Maire Mustonen, Kuopio
13.12. Seija Latosaari, Tampere
15.12. Toivo Alanen, Toijala
16.12. Risto Haikola, Ylivieska
21.12. Mauri Virtanen, Urjala
26.12. Tapani Manninen, Mikkeli

60 v.

3.10. Matti Mustonen, Espoo
6.10. Pentti Rantala, Pori
15.10. Antti Ojala, Lempäälä
28.10. Tapio Alanko, Perho
28.10. Timo Virtamo, Usikau-
punkki
29.10. Matti Klemola, Kouvola
1.11. Matti Parkki, Muurame
7.11. Leif Eklund, Söderkulla
15.11. Pirkko Laine, Hämeenlinna
27.11. Risto Rautio, Espoo
17.12. Matti Niemelä, Lempäälä

19.12. Jari Kosenius, Riihimäki
19.12. Jorma Vaarala, Oulu
21.12. Martti Mäkelä, Helsinki
23.12. Pirjo Nurminen, Salo
24.12. Eero Kukkonen, Rovaniemi
27.12. Sinikka Kouhia, Laskia

50 v.

1.10. Ari Manninen, Jämsä
8.10. Susanna Verronen,
Markkula
19.11. Eija Karjalainen,
Rovaniemi
25.11. Kari Ilkkala, Hämeenlinna
27.11. Juha Mielonen, Kotka
28.11. Jukka Aulakoski, Espoo
29.11. Vesa Pohjolainen, Porvoo
7.12. Tuula Luoma, Kauhava
9.12. Arto Hoffren, Kuopio
9.12. Tapio Salmi, Vantaa
12.12. Jaana Kangas, Kaakku
17.12. Heikki Juntti, Hyvinkää
19.11. Eija Karjalainen
22.12. Timo Riissanen, Helsinki
28.12. Kari Takalo, Kokkola

Nyt niitä saa!

Lahjaksi ja päihin:

I DIG GOLD -pipo / niskan-
lämmittäjä (Kodlak 12 €)
ja lippis (armycap 16 €)

Myös I DIG GOLD -tpaitoja
– Asennetta montuille
ja metsään!

Tilaukset ja lisätietoja:
www.eramaankulta.fi
gsm 040 574 5270

HOTELLI KULTAHIPUN TARJOUS LKL:N KOKO JÄSENISTÖLLE

(Jäsenyys todistettava maksukuitilla)

- ▶ YHDEN HENGEN HUONE sisältää aamiaisen..... 65 € /yö
- ▶ KAHDEN HENGEN HUONE sisältää aamiaisen 80 € /yö
- ▶ SAUNA huonelisä 15 €

Petsamontie 1, 99800 Ivalo
Puh. (016) 320 8800 Fax (016) 66 510

Liiton kunnia- ja perustajajäsenien
Ranta-Marin ja "Kultasilmä"-Kokon
perinteiden vaaliminen jatkuu.

*Varsinaisille jäsenille majoitus -10 %
Avoinna joka päivä.
Tervetuloa!*

HOTELLI INARI
PL 94, 99870 INARI
puh. (016) 671 026
faksi (016) 671 047

Hipputeoksen Lappi- ja luontokirjat

Petsamo jätti jälkeensä paljon muutakin kuin vain katkeransuloiset muistot. Kirjailijat, toimittajat, valokuvaajat, ja tiedemiehet loivat myytin Petsamosta. Kirja kertoo Petsamon liittämisestä Suomeen, sen nopeasta kehityksestä, matkailusta ja saksalaisten toimista sekä sotien dramaattisista tapahtumista. 168 sivua, karttoja ja harvinaisia kuvia.

UUTUUSKIRJA on myytävänä Saariselän palvelupisteissä sekä kaikissa kirjakaupoissa koko Suomessa.

HIPPUTEOKSEN
tuotteet nyt myynnissä myös Tuurin Jalokivigalleriassa

Nyt saatavilla metallinen
perinnevaskooli ESTWING14
hinta 25 €
katso www.hipputeos.fi

Hipputeoksen nettisivuilla on uutuuksia Kullankaivajille,
tilaa vaikka joululahjaksi www.hipputeos.fi

Hipputeos

JALOKIVIGALLERIA
Tuuri, Velj. Keskinen, Kauppakatu

NETTIKAUPPA www.hipputeos.fi

.5362

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry,
PL 86. 99871 INARI

PANIMO!

PANIMO!

Panimo Pub
avoinna klo 10 - 02

**Edulliset majoitushinnat. 1 - 4 hengen huoneet, kelomökkejä.
Lemmenjoella kaivos ja kämpä. Pubissa talon olutta ja hyvää seuraa.**

Saariselän Majatalo & Panimo Pub

Tel +358 16 6756500
Fax +358 16 6756 581
panimo@saariselanpanimo.fi
www.saariselanpanmo.fi